

Puer natus est

s. M. Vlasta G. Tkalec

*Dijete nam se rodilo,
sina dobismo;
na plećima mu je vlast.
Ime mu je:
Anđeo velikoga savjeta.*

Is. 9, 6; Ps. 97

U-ER * na- tus est no- bis, et fi- li- us
da- tus est no- bis: e- cū- ius impē- ri- um su- per
hū- me- rum e- ius: et vo- cā- bi- tur nō- men
e- ius, magni consi- li- i An- ge- lus.

Gregorijansko pjevanje je pjevanje vlastito Rimskoj Liturgiji, pa Crkva preko koncilske konstitucije *Sacrosanctum Concilium* (SC VI, 116) preporuča, da mu se prema prilikama i mogućnostima da glavno mjesto u pjevanoj liturgiji. Može se reći da je ono *Biblija* u glazbi, jedina umjetnost koju je Crkva izabrala kao vlastitu, jer potiče na meditaciju i vodi k Bogu one koji pjevaju i one koji slušaju. Taj način pjevanja, koji je rođen prije 1500 godina, i njegove jednostavne melodije, stvaraju ozračje pogodno za molitvu. Upravo u njegovoj jednostavnosti, u čistoći monodijske melodije, leži njegova glazbena veličina i ljepota,

što je lako vidljivo iz gore navedene *Ulazne pjesme* za treću Božićnu misu – *Ad Missam in die – Puer natus est*.

Tekst antifone, izabran iz knjige proroka Izaije (Iz 9,5), izražava usklik radosti i zahvalnosti Izraela, jer su se rođenjem Djeteta u siromašnim jaslama ispunila njegova iščekivanja za dolaskom Spasitelja i taj je dan za njega bio *Dan Slave* – početak otkupljenja. Ta se radost proširila na čitav svijet.

Literarni prijevod riječi »magni consilii Angelus« – »Anđeo velikoga savjeta« – stavlja jaki naglasak na njihovo značenje, ali isto tako i na naslove date novorođenom djetetu, u stihu koji kod Izaije slijedi neposredno

nakon toga: Savjetnik divni, Bog silni, Otac vječni, Knez mironosni.

Iz samog izbora teksta, koji je vrlo često bio tropiran, nesumnjiva je njegova poetska snaga, a to što je uzet iz prijevoda Sedamdesetorice u *Vetus Latina* (Prevulgata), svjedoči o arhaičnosti toga napjeva. Antikni trop *Quem quaeritis in praesepio, pastores*, koji služi kao uvod u tu ulaznu pjesmu, tipični je primjer tropiranja koje daje dublje značenje molitvenom tekstu. Velika radost zbog Otkupiteljeva dolaska u tropu je izražena dvostrukim usklikom *Alleluia*, kojega pjevaju svi kao uvod u *Puer natus est*.

Quem quaeritis in praesepio

Quem quae-ri-tis in praese-pi-o, pa-sto-res? Di-ci-te! Salva-
to-rem Christum Do-mi-num: In-fan-tem pan-nis in-vo-lu-tum se-
cun-dum ser-mo-nem ange-li-cum: Adest hic par-vu-lus cum Ma-ri-a
ma-tre su-a, de qua dudum va-ti-ci-nan-do I-sa-i-as di-xe-rat
prophe-ta: Ecce vir-go con-ci-pi-et et pa-ri-et fi-li-um: et nunc
e-un-tes, di-ci-te: qui-a na-tus est. Alle-lu-ia, al-le-lu-ia. Iam
ve-re sci-mus Christum na-tum in ter-ris, de quo ca-ni-te omnes cum
prophe-ta di-cen-tes: Puer natus est...

Glas Koncila

www.glas-koncila.hr

Miho Demović Rasprave i prilozi

iz stare hrvatske glazbene prošlosti

Monumentalno djelo, rukopis-zbornik na gotovo 900 stranica predstavlja pedesetogodišnje znanstveno, pedagoško i reproduktivno glazbeno stvaralaštvo dr. Mihe Demovića. Djelo je nastalo na inicijativu autorovih učenika, studenata te kolega i prijatelja, a sastoji se od izabranih priloga dr. Demovića koji su tijekom njegova života objavljivi u raznim, ali uglavnom, teže dostupnim časopisima i drugim raznim edicijama s posebnim popisom članova pjevačkoga koralnog zbora zagrebačke katedrale od 1965. do 2002. godine. Djelo s više od 160 fotografskih priloga, više od 200 stranica notnih priloga predstavlja »dokument« kojim je muzikolog Miho Demović, vjeran vlastitim vizijama i istraživačkim spoznajama o povijesti hrvatske glazbe, obvezao i zadužio kako domaću tako i inozemnu kulturnu javnost da bogati fundus hrvatske glazbene prošlosti proučava, vrednuje i čuva od zaborava.

Informacije i narudžbe: Glas Koncila, Kaptol 8, 10000 Zagreb,
tel.: +385 (0)1 4874 326, faks: +385 (0)1 4874 328
[http://knjizara.glas-koncila.hr.](http://knjizara.glas-koncila.hr;); e-pošta: web-izlog@glas-koncila.hr

Melodija je ulazne pjesme izvorna, skladana u VII. modusu (miksolijski) i sastavljena od tri fraze, koje u potpunosti odgovaraju literarnima.

Uvodna fraza započinje intervalom kvinte (**So-re**) na *Puer*, što je tipično za taj modus, a ponavlja se i na početku drugog dijela fraze na *et filius*, čija poletna, ukrašena melodija kazuje navještaj Božića. Prvi dio fraze završava na dominantni (**re**), a drugi dio torculusom na tonici (**So-la-So**).

I sljedeća se fraza uzdiže zaletom prema sekundarnom tenoru (**do**) na *cuius*, koji služi kao zalet prema onome što slijedi na riječi *imperium super humerum eius*. Melodija cijeloga napjeva dosiže svoj vrhunac na *imperium*, a **do** je središte, oko kojega gravitiraju ostale ukrasne note na ključne riječi *imperium* i *humerum*. Dvostruki clivis (**re-do, mi-re**) na *humerum* je figura, koja podsjeća na prvi *nobis* s početka napjeva i kadencira na **la** (*eius*), a melodija je, osim početka, identična onoj na *eius* u sljedećoj frazi.

Završna, treća, fraza je nastavak prethodne, njezina glazbena potvrda, a nota **do** uz često ponavljanje poziva na slušanje i daje tekstu (*et vocabitur nomen*) njegov slavljenički smisao i izjednačuje ga s ključnim riječima *imperium* i *humerum*. Završni dio fraze čini veliki melodijski luk, koji obuhvaća interval sekste (**mi-So**), a naviješta veliko ime: *magni consilii Angelus*. Privremene kadence na *eius* (**ti-la**) su mekše nasuprot onoj završnoj u silaženju prema tonici (od **re** preko **do** na **So**), što je tipično za konstrukciju VII. modusa.

